

I N G E B L I K T

Boekidee

Het gloednieuwe tijdschrift **Boekidee** is een praktijkgericht hulpmiddel voor wie in de klas met kinderboeken aan de slag wil. **Boekidee** verschijnt drie maal per jaar in een aantrekkelijke vormgeving en leuk geïllustreerd. Het geeft per aflevering direct toepasbare ideeën bij enkele tientallen titels bestemd voor leerlingen uit het basisonderwijs. Een jaarabonnement kost 1100 fr. Het is een uitgave van het Nederlands Bibliotheek en Lector Centrum (NBLC), en wordt in Vlaanderen verdeeld door *Davidfonds/Infodok, Brabançonnestraat 95A, 3000 Leuven, tel. 016/22.87.44, fax 016/22.70.47.*

Begrijpend en verwerkend lezen

Hoe kan begrijpend en verwerkend (toegepast) lezen in de basisschool worden geleerd en onderwezen? Dat staat uitgeschreven in de negen hoofdstukken van **Begrijpend en verwerkend lezen** (Jan Saveyn & Marie-Jeanne Van Broeck 1994), waar theoretische uitgangspunten met praktijkvoorbeelden worden geïllustreerd. De principes zijn die van het nieuwe leerplan lezen (CRKLO 1993) en van de (moedertaal)didactiek. Ze werden verwerkt in een navormingsaanbod voor leerkrachten van de derde graad van het lager onderwijs (schooljaar 1993-94). Het praktijkgerichte aanbod werd na verschillende navormingsreeksen gereviseerd en aangevuld met de

bijdragen van de leerkrachten-cursisten. Het resultaat daarvan is een handleiding van 286 pagina's met, naast visieteksten, een aantal voorbeelden van teksten, opdrachten voor leerlingen en lesscenario's waarmee in de vijfde en zesde klas vernieuwend kan worden gewerkt. Prijs: 400 BeF. *Besteladres: Centrum voor Navorming Bisdom Gent, Coupure Rechts 314, 9000 Gent, tel. 09/225.00.07, fax 09/233.77.87.*

Lezen moet je doen

Lezen moet je doen is een geheel herzien programma voor het leren lezen aan zeer moeilijk lerenden. Hierin zijn de basisvaardigheden onderscheiden die van belang zijn bij het leren lezen: de koppeling van klank en gebaar, de klanksynthese en de begripvorming, de juiste leesrichting, de lettervormen en het leren lezen van letterschrift. Hoewel dit boek in de eerste plaats een overzicht geeft van het hele leesprogramma, zijn er ook veel werk- en spelsuggesties in opgenomen. Mede door de enthousiaste reacties van de gebruikers is het geheel herzien en in een nieuw kleedje gestoken. De opbouw van het boek is gekoppeld aan de praktijkboeken **Zeggen wat je ziet, Vormenboek** en **Lezen wat je kunt**. Het is losbladig, telt ongeveer 200 pagina's en kost 50 gulden. *Besteladres: SLO (afdeling Verkoop), Postbus 2041, NL-7500 CA Enschede, tel. 00-31-53-840 305.*

Klapper

In **Klapper 2/4 (december 1994)** presenteert Carlo Van Baelen enkele markante resultaten van een grootschalig onderzoek naar de (niet)lezende Vlaming. Minister Weckx verbindt aan de resultaten de nodige conclusies voor het letteren- en boekenbeleid. Hoe zijn leesbevorderingscampagne door verschillende projecten in bibliotheken is vormgegeven, vertelt Annemie Vercruysse. Zo organiseerde de bibliotheek van Menen bijvoorbeeld een '25 uren van het lezen'-happening; Anne Dilis en Mick Serneels waren van de partij. Het project 'educatieve software' van het Centrum voor Onderwijsmedia (departement Onderwijs) wordt voorgesteld door Koen Temmerman. Marie-Claire Rouffart ging een kijkje nemen in de bibliotheek van Heusden-Zolder waar kinderen van de eerste klas samen met hun ouders worden uitgenodigd voor een ludiek bibliotheekbezoek. Ten slotte vertelt Herwig Borremans over een lezing voor opvangouders, kleuterleidsters en kinderverzorgsters over de eerste leeservaring bij de allerkleinsten. En zoals steeds is *Pluizer* het uitneembare middenkatern met recensies van recent verschenen kinder- en jeugdboeken voor verschillende leeftijdscategorieën en didactisch materiaal.

Spiegel

Jaargang 12 (1994) van **Spiegel** wordt afgesloten met het derde nummer dat drie artikels over lees- en literatuuronderwijs bevat. Tanja Janssen interviewde twaalf leerkrachten Nederlands over de praktijk van hun literatuuronderwijs in de bovenbouw van havo en vwo, en ontdekte 'verscheidenheid in eenheid' en 'eenheid in verscheidenheid'. Annemieke van de Kamp & Cor Aarnoutse rapporteren over een empirisch onderzoek naar het effect van lessen in leesbevordering in de basisschool

(volgens de methode *Wie dit leest*). Erik van Schooten ten slotte heeft het over de bevordering van leesgedrag en -attitude op basis van bevindingen uit het *Sirene*-project dat tot doel heeft het leesplezier te bevorderen en de belangstelling voor literatuur te stimuleren bij leerlingen op havo- en vwo-scholen. In de rubriek *Kritiek, commentaar en beschouwing* presenteert Wolfgang Herrlitz een reeks polemische stellingen naar aanleiding van het onderscheid tussen natuurlijke taalverwervingsprocessen en schoolse taalleerprocessen.

Ad Rem

In de nummers 4-6 van de 8ste jaargang van **Ad Rem** gaat de aandacht naar sollicitatie en selectie. In nr. 4 staan het eerste contact en de sollicitatiebrief in de schijnwerper. Onderzoek bewijst dat studenten best wat hulp kunnen gebruiken om beginnersfouten te vermijden. *Overselling* - zeggen dat je gewoonweg de beste bent voor die of die job - is zo'n fout; gebrekkige formulering en blabla is een andere. De conclusies van het onderzoek worden geformuleerd in de vorm van 7 tips voor de sollicitant.

In de volgende nummers gaat het dan specifiek over het curriculum vitae en meer bepaald wat selectiebureaus en personeelschefs inhoudelijk van een c.v. verwachten. Ook hier sluiten een aantal tips de rij.

Andere onderwerpen die in deze nummers aan bod komen, zijn: beeldschermformulieren, de slecht-nieuwsbrief, en nieuwigheden in verband met vergaderen en notuleren.

Nederlands van nu

Nederlands van nu zet onvervaard haar kruistocht tegen de schandelijke verloederings van ons taalgebruik verder, hoewel er toch nog wat anders in zit sinds het tijd-

schrift in een nieuw kleedje werd gestoken. Een meer gelukkige greep uit de vorige jaargang: ervaringen bij lessen Nederlands voor anderstaligen, de taalstrijd van Nederlanders in Vlaanderen, de vervrouwelijking van functiebenamingen, het Nederlands in Europa.

Wat er echter ook in zit: ingekorte perfectumconstructies, zwakke vormen in het imperfectum en perfectum van sterke werkwoorden, en grammatica is een schone zaak (in 3 delen!). Voor een doelpubliek van grammaticafreaks, taaltheoretici en de hervormers van het Groene Boekje zijn deze artikels misschien 'een schone zaak', maar leerkrachten zijn er weinig of niets mee.

Ons Erfdeel

Gelezen in **Ons Erfdeel 37/4** (september-oktober 1994): over 'een nieuw afscheid' van Anna Enquist, Vlaanderen eert zijn schrijvers niet, zuinig zijn op oude woorden, doorbraak van de Nederlandstalige literatuur in Duitsland?, kunstenaar Ger van Elk, nieuwe gedichten van Charles Ducal, de Nederlandse burger en het einde van het fatsoen, pleitbezorgers van de podiumkunsten, persgeschiedenis in Nederland, het einde van de natie-staat? en stimuleert televisie de culturele globalisering?

In **Ons Erfdeel 37/5** (november-december 1994) gaat het over het werk van Jan Fabré, paars in de Nederlandse politiek, F. Springer of de vlucht voor de lichtheid van het bestaan, filosofie in Nederland, kunstenaar Thierry de Cordier, de Bijbel in de eigentijdse Nederlandse literatuur, de poëzie van Marieke Jonkman, de zorgzame filosofie van Jacques de Visscher, het levensverhaal van een Vlaamse krant (70 jaar De Standaard). Verder wordt de relatie tussen taal, taalkunde en moedertaalonderwijs door de Noordnederlandse bril van Hans Bennis bekeken.

Het eerste nummer van de nieuwe jaargang

Ons Erfdeel 38/1 (januari-februari 1995) weidt uit over de 'weigerliedjes' van Hugo Claus, politieke springstof in Brussel?, de tragedies en paradijzen van Ivo van Hove, het werk van Emiel Veranneman, de windstilte van post-apartheid, het oeuvre van René Daniëls, het levenswerk van Frida Vogels, taalverandering in de 20ste eeuw, het donkere hart (Walschap, Geeraerts en de Kongo), dichters die nog maar namen lijken (Jan Engelman). Ten slotte wordt door J. de Lange aandacht besteed aan het moedertaalonderwijs en de kerndoelen anno 2000, vanuit een Noordnederlands perspectief (de bewerking van een toespraak voor Europese leraren Nederlands gehouden in april 1994).

De Leerschool

Hoe kan het onderwijs zo worden ingericht dat het zelfstandig leervermogen van cursisten bevorderd wordt? Deze vraag staat in het hele onderwijsveld de laatste jaren sterk in de belangstelling. Het Educatief Centrum Rijnmond geeft in de publikatie **De Leerschool, leren leren in de BVE** (M. Bakker, A. Bensmann & A. Maan 1994) een overzicht van de huidige stand van zaken binnen de beroeps- en volwasseneneducatie.

De Leerschool bestaat uit drie delen, waarin achtereenvolgens praktijkbeschrijvingen en theoretische achtergronden aan de orde komen, gevolgd door praktische overwegingen en tips. De publikatie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen in Rijnmond. Prijs: 35 gulden.

Het Educatief Centrum Rijnmond verzorgt ook studiedagen en workshops voor instellingen die het onderwerp *leren leren* verder willen uitdiepen en praktisch vormgeven.

Inlichtingen en bestellingen: Educatief Centrum Rijnmond, Heemraadssingel 178, NL-3021 DL Rotterdam, tel. 00-31-10-4255333.

Tekst[blad]

Tekst[blad] is een nieuw vakblad dat voortkomt uit **Communicatief**. Het richt zich tot iedereen die zich bezighoudt met teksten van organisaties, met onderzoek daarnaar of met de opleiding van communicatie-specialisten. Ieder nummer zal artikelen bevatten waarin onderzoeksresultaten en gesystematiseerde praktijkervaringen behandeld worden op een manier die de relevantie voor de praktijk duidelijk maakt. Verder wil de redactie ook aandacht schenken aan actuele ontwikkelingen op het vakgebied. Het accent zal liggen op een aantal deelgebieden: taalgebruik en stijl, automatisering en computergebruik, grafische vormgeving, onderzoek, opleidingen en cursussen. Er zal ook veel aandacht worden besteed aan vakliteratuur en in elk nummer zullen concrete teksten van organisaties worden besproken.

In het eerste nummer is er aandacht voor de kosten en baten van goede teksten (Karen Shriver), enkele illustere tekstschrijvers (Hein van Dolen), Max Dendermonde en zijn gele-

genheidsboeken voor bedrijven (Felix van de Laar), een overheidsfolder over dier- en milieuvriendelijke voeding (Leo Lentz en Henk Pander Maat), nieuwe aangifteformulieren van de Nederlandse belastingdienst (Judith Mulder), de ontwikkeling van on-line taaladviessystemen (Luuk Van Waes, Carel Janssen en Michaël Steehouder), tekstcorrectie op beeldscherm of papier (Bas Andeweg), adviezen over stijl (Margreet Onrust), een probleem uit de praktijk van tekstschrijvers (Inez van Eyk) en papierformaten (Edo van Dijk). Kortom, alles wat met taal en tekst te maken heeft en belangrijk is voor de schriftelijke communicatie van organisaties. Wat nog ontbreekt in deze openingsaflevering is de ingezonden brievenrubriek.

Tekst[blad] verschijnt 4 keer per jaar. Een abonnement kost 75 fl. of 1800 BeF per jaar. Abonnementen: *Intermedia BV, Postbus 4, NL-2400 MA Alphen aan den Rijn, tel. 00-31-1720-66811, fax 00-31-1720-66770.*

T U S S E N D O O R

ARGUMENTEREN BIJ SCHRIJFOPDRACHTEN

Leerlingen komen vaak in situaties terecht waarin ze moeten argumenteren. Zowel in spreek- en schrijfopdrachten op school (verhandeling, commentaar,...) als in situaties in de maatschappij (open brief, verkoop,...) moeten ze in staat zijn een degelijke argumentatie op te bouwen.

Op woensdag 10 mei 1995 (van 14 tot 17 uur) organiseert het Centrum voor Beroepsvervolmaking Leraren (UIA) een bijscholing rond argumenteren bij schrijfopdrachten.

Inlichtingen en inschrijvingen: UIA-CBL, Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk, tel. 03/820.29.60.